

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 59 0 Ps 030113 19 Rev
Banjaluka, 03.12.2019. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću koje sačinjavaju sudije ovog suda i to, Senad Tica kao predsjednik vijeća, te Jadranka Stanišić i Rosa Obradović kao članovi vijeća, u pravnoj stvari tužioca, A.D.G. ..., 1, G., koga zastupa punomoćnik Advokatsko društvo M.&Co d.o.o. S., ..., protiv tuženog „T.N.“ d.o.o.B., koga zastupaju punomoćnici advokati S.D. i D.M. iz B., radi ispunjenja ugovora, v.p.s. po tužbi, 210.800,84 KM, te po protivtužbi tuženog „T.N.“ d.o.o. B., koga zastupaju punomoćnici advokati S.D. i D.M. iz B., protiv tužioca A.D.G. ..., G., koga zastupa punomoćnik Advokatsko društvo M.&Co d.o.o. S., radi utvrđenja ništavosti ugovora, v.p.s. 51.000,00 KM, odlučujući o reviziji tuženog protiv presude Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 59 0 Ps 030113 18 Pž 3 od 09.04.2019. godine, na sjednici održanoj dana 03.12.2019. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se djelimično usvaja, presuda Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 59 0 Ps 030113 18 Pž 3 od 09.04.2019. godine preinačava i sudi:

Žalbe tuženog se djelimično usvajaju, te presuda Okružnog privrednog suda u Bijeljini broj 59 0 Ps 030113 16 Ps od 21.08.2018. godine i dopunska presuda Okružnog privrednog suda u Bijeljini broj 59 0 Ps 030113 16 Ps od 12.10.2018. godine preinačavaju, tako što se utvrđuje da je ništav Ugovor o licenciranju i povratu duga zaključen u vezi sa licencom za simultanu neizmijenjenu i nepremoštenu transmisiju A. Radova sadržanih u TV kanalima putem kablovske/IPTV retransmisije u periodu između 2013.-2016. godine i povrat duga koji je nastao u skladu sa ugovorima o licenciranju za kablovsku/IPTV retransmisiju u periodu između 2006.-2012. godine u BiH od 06.09.2013. godine zaključen između A.D.G. ..., G. i „T.N.“ d.o.o. B.

U preostalom dijelu revizija se odbija.

Obavezuje se tuženi da tužiocu naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 10.634,20 KM.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Okružnog privrednog suda u Bijeljini broj 59 0 Ps 030113 16 Ps od 21.08.2018. godine djelimično je usvojen zahtjev tužioca i tuženi obavezan, da mu isplati 210.693,32 KM sa zakonskom zateznom kamatom,
-na iznos od 967,53 KM počev od 30.03.2014. godine do isplate,
-na iznos od 18.502,36 KM počev od 30.09.2014. godine do isplate,
-na iznos od 18.079,34 KM počev od 30.03.2014. godine do isplate,
-na iznos od 17.430,45 KM počev od 13.10.2013. godine do isplate,

-na iznos od 17.625,82 KM počev od 13.10.2013. godine do isplate,
-na iznos od 17.787,16 KM počev od 02.11.2013. godine do isplate,
-na iznos od 18.488,03 KM počev od 31.05.2014. godine do isplate,
-na iznos od 19.993,74 KM počev od 31.11.2014. godine do isplate i da mu naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 24.082,25 KM.

Sa viškom tužbenog zahtjeva tužilac je odbijen.

Istom presudom odbijen je protivtužbeni zahtjev tuženog, da se utvrdi da je ništav Ugovor o licenciranju i povratu duga zaključen u vezi sa licencom za simultanu neizmijenjenu i nepremoštenu transmisiju AGICOA Radova sadržanih u TV kanalima putem kablovske/IPTV retransmisije u periodu između 2013 -2016. godine i povrat duga koji je nastao u skladu sa ugovorima o licenciranju za kablovsku/IPTV retransmisiju u periodu između 2006-2012 u Bosni i Hercegovini od 06.09.2013. godine zaključen između A.D.G. ..., 1, ... G. i T.N. d.o.o. B., te tužilac obaveže da tuženom isplati 24.130,92 KM na ime vraćanja primljenog na osnovu ništavog ugovora uvećan za zakonsku zateznu kamatu počev od 07.09.2015. godine pa do konačne isplate.

Dopunskom presudom Okružnog privrednog suda u Bijeljini broj 59 0 Ps 030113 16 Ps od 12.10.2018. godine obavezan je tuženi da tužiocu, pored zakonske zatezne kamate dosuđene u stavu I izreke presude Okružnog privrednog suda u Bijeljini broj 59 0 Ps 030113 16 Ps od 21.08.2018. godine, isplati i zakonsku zateznu kamatu:

-na iznos od 26.468,33 KM počev od 18.08.2015. godine do isplate,
-na iznos od 27.221,41 KM počev od 18.08.2015. godine do isplate,
-na iznos od 28.129,13 KM počev od 16.10.2015. godine do isplate.

Drugostepenom presudom Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 59 0 Ps 030113 18 Pž 3 od 09.04.2019. godine, žalbe tuženog su odbijene i potvrđene, prvostepena presuda i dopunska presuda.

Tuženi revizijom pobija drugostepenu presudu, zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se pobijana presuda ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tužilac je predložio da se revizija odbije.

Revizija je djelimično osnovana.

Predmet spora u ovoj pravnoj stvari je zahtjev tužioca da se tuženi obaveže da mu na ime ispunjenja ugovora isplati 210.800,84 KM (protivvrijednost 107.780,75 EUR-a) sa zakonskom zateznom kamatom, na iznos od 1.075,05 KM počev od 06.09.2013. godine, na iznos od 18.502,37 KM počev od 11.06.2014. godine, na iznos od 18.079,34 KM počev od 11.12.2013. godine, na iznos od 17.430,45 KM počev od 11.03.2013. godine, na iznos od 17.625,82 KM počev od 11.06.2013. godine, na iznos od 19.993,75 KM počev od 11.09.2014. godine, na iznos od 17.787,16 KM počev od 11.09.2013. godine, na iznos od 18.488,03 KM počev od 11.03.2014. godine, na iznos od 26.468,33 KM počev od 18.08.2015. godine, na iznos od 27.221,41 KM počev od 18.08.2015. godine i na iznos od 28.129,13 KM počev od 16.10.2015. godine sve do konačne isplate.

Predmet spora je i protivtužbeni zahtjev tuženoga kojim traži da se utvrdi da je ništav Ugovor o licenciranju i povratu duga zaključen u vezi sa licencom za simultanu neizmijenjenu i nepremoštenu transmisiju AGICOA Radova sadržanih u TV kanalima putem kablovske/IPTV

retransmisija u periodu između 2013-2016. godine i povrat duga koji je nastao u skladu sa ugovorima o licenciranju za kablovsku/IPTV retransmisiju u periodu između 2006-2012. godine u Bosni i Hercegovini od 06.09.2013. godine zaključen između parničnih stranaka i slijedom toga da se tužilac obaveže da tuženom isplati iznos od 24.130,92 KM na ime vraćanja primljenog na osnovu ništavog ugovora uvećan za zakonsku zateznu kamatu počev od 07.09.2015. godine pa do konačne isplate.

Po provedenom postupku prvostepeni sud je utvrdio: da iz izvoda Privrednog registra Ženeve, Statuta tužioca i pismenih saglasnosti proizilazi, da je tužilac udruženje registrovano za međunarodno, kolektivno upravljanje audio-vizuelnim radovima, ovlašten od strane svojih članica da zaključuje u njihovo ime ugovore o licenciranju koji se odnose na kablovsku retransmisiju audio-vizuelnih radova, shodno Direktivi Evropskog savjeta broj 93/83/EEC i da ubire naknadu po tom osnovu; da je za period od 2006. godine do 2009. godine, a u vezi licenciranja simultane, nepromijenjene i neskracene retransmisije televizijskih programa putem kabla u BiH, zaključen Opšti sporazum između, Korporacije za emitovanje, VG medija, društva AGICOA i društva Sine Qua Non, (svi označeni kao vlasnici prava), s jedne strane i Asocijacije kabel operatera i distributera mrežnih usluga u BiH (AKOP), s druge strane, kao krovne organizacije kablovskih operatera u BiH koja je opunomoćena od strane svojih članova da vodi u njihovo ime pregovore u vezi sa navedenim sporazumom; da su tim Opštim sporazumom, vlasnici prava odobrili AKOPU i kablovskim operaterima koji su njegovi članovi, neekskluzivnu licencu da svojim pretplatnicima vrše retransmisiju programa i dijela sadržanih u njima, za određenu naknadu; da je nakon isteka ovog Opšteg sporazuma zaključen jednako takav Opšti sporazum za period od 2009. godine do 2012. godine; da je u to vrijeme, tačnije do 13.08.2012. godine, "Elta kabl" d.o.o. Doboj bila kolektivna organizacija koja je uz dozvolu Instituta za intelektualno vlasništvo BiH, obavljala poslove kolektivnog ostvarenja autorskog prava, u koja autorska prava, u smislu kolektivnog ostvarenja, su spadala prava kablovskog reemitiranja autorskih dijela; da su po isteku Opšteg sporazuma, koji je trajao do 31.12.2012. godine, parnične stranke, 06.09.2013. godine zaključile ugovor o licenciranju i povratu duga u vezi sa licencom za simultanu neizmijenjenu i nepremoštenu transmisiju AGICOA Radova sadržanih u TV kanalima putem kablovske/IPTV retransmisija u periodu između 2013-2016. godine i povrat duga koji je nastao u skladu sa ugovorima o licenciranju za kablovsku/IPTV retransmisiju u periodu između 2006-2012. godine u BiH; da je ovim ugovorom tužilac dao tuženom neekskluzivnu licencu da svojim pretplatnicima vrši kablovsku retransmisiju AGICOA Radova sadržanih u TV kanalima tokom trajanja ovog ugovora, a na području BiH koja retransmisija mora biti simultana, neizmijenjena i nepremoštena, bez dodatka i izmjena i bez prava na ustupanje trećim licima, a uz obavezu tuženog da tužiocu plaća naknadu shodno odredbi 5. Tarife i prema fakturama koje će tužilac izdavati kvartalno po osnovu broja pretplatnika i broja retransmitiranih TV kanala, tako što će te račune tuženi plaćati po dospelju navedenog u računu, a u protivno će plaćati kamatu 5%, bez ikakve dalje opomene; da je ovim ugovorom tuženi priznao svoja dugovanja prema tužiocu po ranije zaključenim Opštim sporazumima na osnovu kojih su zaključeni ugovori o licenciranju za kablovsku retransmisiju za period od 2006. – 2012. godine u iznosu od 494,70 EURA; da je tužilac 02.04.2015. godine zaključio servisni ugovor sa „ART Company“ d.o.o. Kiseljak, koji je, između ostalog, bio obavezan da u ime i za račun tužioca vodi računa o naplati po osnovu predmetnog ugovora između parničnih stranaka i da u ime i za račun tužioca ispostavlja račune tuženom; da iz nalaza i mišljenja vještaka finansijske struke, Petrović dr Danice, proizilazi da je dug tuženog, po osnovu ugovora između parničnih stranaka od 06.09.2013. godine, 210.693,32 KM; da je tužilac podnio tužbu protiv tuženog 05.09.2016. godine; da je u toku parnice tuženi podnio protivtužbu protiv tužioca kojom je tražio da se utvrdi da je predmetni ugovor, zaključen između parničnih stranaka 06.09.2013. godine, ništav, te da se tužilac obaveže da mu vrati ono

što je isplaćeno po osnovu tog ugovora, sa zakonskom zateznom kamatom, u ukupnom iznosu od 24.082,25 KM.

Temeljem ovakvog činjeničnog utvrđenja prvostepeni sud je zaključio, da je zahtjev tužioca osnovan do iznosa od 210.693,32 KM sa zakonskom zateznom kamatom na način pobliže opisan u presudi, a da nije osnovan zahtjev iz protivtužbe, pa je stoga sudio tako što je donio odluku kao u izreci prvostepene odluke.

Iz razloga odluke prvostepenog suda prozilazi, da predmetni ugovor, zaključen između parničnih stranaka 06.09.2013. godine, nije ništav, jer da je tuženi, kao kablovski operater, shodno odredbama člana 3. stav 1. tačka h) Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava, mogao da zaključi ugovor sa tužiocem kao međunarodnim udruženjem za kolektivno ostvarivanje audio-vizuelnih radova putem kablovskog reemitiranja.

Nalazeći da parnične stranke nisu dovele u pitanje nalaz i mišljenje vještaka finansijske struke iz kojeg proizilazi da je tuženi, po osnovu predmetnog ugovora od 06.09.2013. godine, dužan tužiocu 210.693,32 KM sa zakonsko zateznom kamatom, na način pobliže opisan u presudi, prvostepeni sud je zaključio, da je zahtjev tužioca osnovan do ovog iznosa u smislu odredaba člana 262 Zakona o obligacionim odnosima, a da nije osnovan protivtužbeni zahtjev tuženog, u smislu odredaba člana 103 Zakona o obligacionim odnosima.

Drugostepeni sud je prihvatio činjenična utvrđenja prvostepenog suda i zaključak tog suda, pa je sudio tako što je donio odluku kao u izreci drugostepene presude.

Odluke nižestepениh sudova su djelimično pravilne.

Naime, nije sporno: da su parnične stranke, tužilac kao međunarodno udruženje za kolektivno ostvarivanje autorskih prava, audio-vizuelnih radova putem kablovskog reemitiranja i tuženi kao kablovski operater, 06.09.2013. godine zaključile ugovor o licenciranju i povratu duga u vezi sa licencom za simultanu neizmijenjenu i nepremoštenu transmisiju AGICOA Radova sadržanih u TV kanalima putem kablovske/IPTV retransmisija u periodu između 2013-2016. godine i povrat duga koji je nastao u skladu sa ugovorima o licenciranju za kablovsku/IPTV retransmisiju u periodu između 2006-2012. godine u BiH; da je ovim ugovorom tužilac dao tuženom neekskluzivnu licencu da svojim pretplatnicima vrši kablovsku retransmisiju AGICOA Radova sadržanih u TV kanalima tokom trajanja ovog ugovora, na području BiH, koja retransmisija mora biti simultana, neizmijenjena i nepremoštena, bez dodatka i izmjena i bez prava na ustupanje trećim licima, uz obavezu tuženog, da tužiocu plaća naknadu shodno odredbi 5. Tarife i prema fakturama koje će tužilac izdavati kvartalno po osnovu broja pretplatnika i broja retransmitiranih TV kanala, tako što će te račune tuženi plaćati po dospijeću navedenog u računu, a u protivno će plaćati kamatu 5%, bez ikakve dalje opomene.

Odredbama člana 147. stav 2. i 3. Zakona o autorskim i srodnim pravima („Službeni glasnik BiH“ broj 63/10) je propisano, da se autorska prava mogu ostvarivati za svako pojedinačno autorsko djelo (individualno ostvarivanje prava) ili za više autorskih djela, više autora zajedno (kolektivno ostvarivanje prava) (stav 2.).

Kolektivno ostvarivanje prava uređuje se posebnim zakonom uz odgovarajuću primjenu odredbi ovoga zakona.

Odredbama člana 4. stav 2. tačka b) i c) Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava („Službeni glasnik BiH“ broj 63/10) je propisano, da se ostvarivanje autorskog prava mora provoditi samo na kolektivan način u slučaju ubiranja naknade za privatnu i drugu

vlastitu upotrebu djela i kablovskog reemitovanja autorskih djela, osim ako se radi o vlastitim emisijama radio difuznih organizacija.

Prema odredbama člana 2. stav 1. i 2. Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava, kolektivno ostvarivanje autorskog prava znači, ostvarivanje autorskog prava za više autorskih djela većeg broja autora zajedno, posredstvom pravnih lica specijaliziranih samo za tu djelatnost, koje ispunjavaju sve uslove prema odredbama ovog zakona i koje imaju dozvolu Instituta za intelektualno vlasništvo BiH (stav 1.).

Kolektivna organizacija obavlja djelatnost kolektivnog ostvarivanja autorskog prava u svoje ime, a za račun autora (stav 2.).

Shodno odredbama člana 3. stav 1. tačka h) Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava, aktivnosti koje obavlja kolektivna organizacija u ostvarivanju autorskog prava obuhvata poslove sklapanja ugovora sa stranim kolektivnim organizacijama i njihovim udruženjima.

Kada se ima u vidu, da je predmetom ugovora, zaključenog između parničnih stranaka 06.09.2013. godine, ostvarivanje autorskih prava, audio-vizuelnih radova većeg broja autora, putem kablovske reemisije, pravilan je zaključak nižestepeni sudova, da se radi o ostvarivanju autorskih prava koja se moraju provoditi samo na kolektivan način, shodno odredbama člana 4. stav 2. tačka c) Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava.

Kako je odredbama člana 2. stav 1. i 2., a u vezi sa članom 3. stav 1. tačka h) Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava propisano, da se kolektivno ostvarivanje autorskog prava ostvaruje putem kolektivnih organizacija koje posjeduju dozvolu Instituta za intelektualno vlasništvo BiH i da su samo te kolektivne organizacije ovlaštene da sklapaju ugovore sa stranim kolektivnim organizacijama i njihovim udruženjima, nameće se zaključak, da tuženi, kao kablovski operater, nije mogao sa tužiocem, kao međunarodnim udruženjem za kolektivno upravljanje autorskim pravima, audio-vizuelnim radovima putem kablovske reemisije, da zaključi predmetni ugovor od 06.09.2013. godine, kojim je tužilac ustupio tuženom pravo na kablovsku reemisiju, audio-vizuelnih radova za određenu naknadu.

Imajući u vidu, da je predmetni ugovor, zaključen između parničnih stranaka 06.09.2013. godine, suprotan odredbama člana 2. stav 1. i 2., a u vezi sa članom 3. stav 1. tačka h) Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava, kao prinudnim propisima, pravilno se revizijom ukazuje, da su nižestepeni sudovi pogrešnom primjenom materijalnog prava došli i do pogrešnog zaključka da predmetni ugovor nije ništav, u smislu odredaba člana 103. Zakona o obligacionim odnosima ("Službeni list SFRJ", br. 29/78, 39/85, 45/89, 57/89, "Službeni glasnik Republike Srpske", br. 17/93, 3/96 i 74/04 - u daljem tekstu: ZOO).

Stoga je ovaj sud, primjenom člana 250. stav 1. Zakona o parničnom postupku ("Sl. glasnik RS", br. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 - u daljem tekstu ZPP), preinačio odluku drugostepenog suda u tom dijelu i sudio kao u stavu 1. izreke ove presude.

Odredbama člana 104. stav 1. ZOO je propisano, da u slučaju ništavosti ugovora svaka ugovorna strana je dužna da vrati drugoj sve ono što je primila po osnovu takvog ugovora, a ako to nije moguće, ili ako se priroda onoga što je ispunjeno protivi vraćanju, ima se dati odgovarajuća naknada u novcu, prema cijenama u vrijeme donošenja sudske odluke, ukoliko zakon što drugo ne određuje.

Kraj nespornih činjenica, da je u periodu od 2013. godine do 2015. godine, tuženi kao kablovski operater, ostvario koristi po osnovu kablovske retransmisije audio-vizuelnih radova kojim tužilac kolektivno upravlja, kao međunarodno udruženje, ovaj sud nalazi, da je zahtjev tužioca kojim traži da mu tuženi za navedeni period plati naknadu, osnovan u smislu odredaba člana 104. stav 1. ZOO.

Kada se ima u vidu, da nijedna parnična stranka nije dovela u pitanje nalaz i mišljenje vještaka finansijske struke u pogledu visine naknade za koristi koje je tuženi ostvario na osnovu kablovske retransmisije audio-vizuelnih radova, kojima na kolektivni način upravlja tužilac, ovaj sud nalazi, da je potraživanje tužioca osnovana do iznosa 210.693,32 KM, sa zakonskom zateznom kamatom na način pobliže opisan u nižestepenim odlukama.

Kod takvog stanja stvari, nije bilo mjesta udovoljiti zahtjevu tuženog da mu tužilac vrati 24.082,25 KM, kada se ima u vidu da je taj iznos tuženi platio tužiocu na ime koristi koje je imao od kablovskog reemitovanja audio-vizuelnih radova kojima na kolektivni način upravlja tužilac.

Obzirom da je zahtjev tužioca, na ime novčanog potraživanja, osnovan u smislu odredaba člana 104. stav 1. ZOO, bez uticaja su na drugačiji zaključak suda revizioni prigovori da je iskazane fakture potpisivao ART Company d.o.o. Kiseljak.

Kako pravo na isticanje ništavosti, shodno odredbama člana 110. ZOO ne zastarijeva, što se odnosi i na posljedice utvrđenja ništivosti, to se neosnovanim ukazuju revizioni prigovori tuženog da je predmetno potraživanje po osnovu naknade za ostvarene koristi, zastarjelo.

Slijedom datih razloga valjalo je, primjenom člana 248. ZPP, donijeti odluku kao u stavu 2. izreke ove presude, jer se revizijom tuženog u preostalom dijelu ne dovodi u pitanje zakonitost i pravilnost odluke drugostepenog suda, koja u tom dijelu nije zahvaćena ni nedostacima na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti.

Preinačavajući odluku drugostepenog suda, valjalo je primjenom član 397. ZPP donijeti odluku i o troškovima postupka.

Naime, tuženi zastupan po punomoćniku je tražio troškove zastupanja, u smislu nužnih i neophodnih troškova, u ukupnom iznosu od 15.744,55 KM, shodno iskazanom zahtjevu na ročištu od 29.05.2018. godine, što sa troškovima žalbe i revizije iznosi ukupno 20.744,55 KM. Cijeneći uspjeh tuženog u parnici od 30%, ovaj sud nalazi da je zahtjev tuženog na ime troškova postupka osnovan do iznosa od 6.223,40 KM.

Prihvatajući u svemu razloge nižestepenih sudova u pogledu zahtjeva tužioca na ime troškova postupka, ovaj sud nalazi, da je zahtjev tužioca na ime troškova postupka osnovan do iznosa od 16.857.60 KM, imajući u vidu uspjeh istog od 70 %.

Prebijanjem međusobnih zahtjeva na ime troškova postupka, valjalo je tuženog obavezati da tužiocu naknadi troškove postupka u iznosu od 10.634,20 KM, shodno odredbama člana 386. ZPP.

Predsjednik vijeća
Senad Tica

Za tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podraščić

